

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

II. Mars Austriacus S. Leopoldus Marchio Austriæ. fol. 434. Append.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

DIES MARTIS

SIVE

S. LEOPOLDVS MARCHIO
AUSTRIÆ.

PANEGYRICUS

Nomine Inclytæ Nationis Austriacæ,
Dictus Viennæ.

Ellem DEVS immortalis fecisset, *Magnifice Domine Rector, Clarissimi Domine Nationis Austriacæ Procurator, Proceres Academici, &c.* Vellem inquam, DEVS immortalis fecisset, ut quos ego à sterili, & nullius adhuc incisione vomeris mitigato Eloquentiæ novali expectare non possum flores, eos clementissima melioris cujuspiam Austri, idest *Austriaci* Zephyri suspiria meæ adflarent orationi; sperarem sanè facturum me aliqua ex parte satis, tum expectationi vestræ, tum publicæ huic celebritati, quam *Divo LEOPOLDO Austriæ Marchioni ac Tutelari*, quotannis solennem, consuetâ vobis frequentia instauratis. Quanquam hoc nomine in tam spatioso iuxta & specioso materiæ genere nulli mihi elegantiarum flores, nullæ verborum supetiæ optandi sunt. Encomium omne *Divo LEOPOLDO* gratum est, à conscientia potius Virtutis propriæ, quam alienis suffragijs. Et ipsa illa fœcunda non minus quam facunda suimet laudatrix, pridem in animis vestris id omne deposuit, & peroravit feliciter, quod ego afferre possem in me.

medium, ut quod ab Oratore Novitio pondus desperat Oratio, à vobis debeat mutuam impetrare. Nihil proinde metuo ne argumenti amplitudinem dictionis inelegantia, & obsequij temeritate corrumpam. Ubi, facta diserta sunt, non opus est verbis scitulè ad delicias erotundatis, non lævigatis crystalli ad instar lenocinantis facundia vocibus, non pigmentis mollium dictionum Gynæcei cuiuspiam acu & bysso intertextis. Utè sit materia, alienum est à genio meo, qui nolo auditoribus meis per blanditias fucum facere, aut proritandæ somnolentiæ molles verborum cunas, & pulvillos substernere. Inter raucos tubarum clangores, & in amænos tympanorum mugitus in area Bellonæ concepta oratio ferrea sit oportet, & in campum martium ferrea armorum segete fœcundum, non florido Eloquentiæ inspersum apparatu procurrat. In medijs hastarum gladiatorumque mucronibus ne rosæ quidem, quæ inter spinarum aculeos solent crescere locum habent. Inhorrescat ergo Martiali strepitu: inter tonitrua & tempestates, ceu solent margaritæ, lucem aspiciat, ut præsentì temporì accommodata esse videatur.

Præsentì, inquàm & quidem hodierno. Quis enim est nisi ignarus Virtutis *Austriacæ*, qui nescit votivam *Divo Austria Tutellari* diem, quotannis maiorum more, solenni ritu, in hac æde totius Urbis Principe celebrari solitam, mobile licet festum non sit, semper tamen eadem hebdomadæ feria recurrere? Habet hoc solenne Mensis November apud Austriacos, quod ejus dies 15. alia nunquam sit quam *dies Martis*. Miramini? ego verò efficiam, ut vestram potius miremini admirationem. Sit hodie Romanis dies Solis, sit Ecclesiasticis tabulis Dominica, sit ex Hebræorum placitis prima Sabbathi? *Austriacis* profectò alia hodierna dies esse nec debet nec potest quam *Dies Martis*. Hoc illi semper quacunpue in temporum revolutione illucescet fidus, hoc

astrum dominabitur, hoc ad felicissimas influentias radiabit. Nolite verò me Auditores ceu patriæ iniurium, ceu mali ominis augurem pronuntiare. Nihil indignum cogito, nedum molior; nihil in Patriam, nedum in patriæ patres? nihil in *Austriacos*, nedum in *Austriæ Tutelarem*. Severum est non diffiteor Martis nomen, sanguineum sidus, cruenti sæpè omne diluvij, sed nobis *Mars noster Divus LEOPOLDUS* optatissimam portendit felicitatem, Belli tumultum amica pacis otia excipiunt: & illa securissima censetur pax, quam Martis gladius vaginæ restitutus fancivit.

Parmulam inspicite gentilitiam scutum *Austriacum*: rubet, salva res est. Non totum rubet, medius candor Martialem distinguit purpuram, Aurora est solis prodroma, quæ inter purpuram subalbicare consuevit. Pellit aurora noctem, & optatæ pacis reducit serenitatem. Imò iris est pacis nuntia, quæ aptè ad solis Justitiæ reverberata splendorem, triplici ductu felicitatem pingit *Austriacam*, & in medio ceu via lactea candidam virtutem ducit.

Scio quod me factorum anterioris ætatis rudem existimare censores possint. Sed ego tacitò illorum & vestro non illibenter subscribo desiderio. Malunt illi & vos qui altius in religiosa vetustatis rudera perspicaces oculos inservistis gentilitiam *Divi LEOPOLDI* parmulam primis illis *Austriæ* ornamentis Alaudulis insignem esse, quam nive & purpurâ. Sit sit, nec tollet illa Martis nomen, nec omen pacis à *LEOPOLDO*. Nostis à plumeis Alaudarum galeis Martias volucres pronuntiarum Alaudas? Nostis Martiam Julij Cæsaris è *Transalpinis* conscriptam legionem ab Alaudis accepisse nomen, ut diffiteri nequaquam possitis etiam ab Alaudis laudem *Martis* accedere *LEOPOLDO*. Sed quid ego peregrina pro *LEOPOLDI* virtute conquiro suffragia; quasi aut tam imbellis fuisset *LEOPOLDUS* ut nunquam staret in acie; aut tam injuria posteritati antiquitas, ut bellicam *LEOPOLDI* gloriam oblivio sô silentio tumularet. Con.

Consulite fastos veteres, antiquitati aures, concedite : agnosce'tis LEOPOLDUM genuinum Martis pullum, *Austriacæ Bellonæ* partum, vix dum lucis usurâ recreatum, & jam Martis clypeo velut cunis exceptum, allisissè vagitum umbonibus, inter classica & armorum fragores adolevisse ad magna, neq; unquam fuisse Leunculum sed Leonem. Usq; adeò à paterno sanguine, ac materno lacte feliciter suxit in ætatis diluculo virtutem bellicam, avitam fortitudinem, magnanimitatè toti transfusam posteritati. Quid enim ? an leve id & usitatum censetis, quòd primos juventutis, penè dicerem pueritiæ annos pulcherrimo laudis genere, à militari disciplina petito exornarit ? festinavit nimirum adnata virtus in adolescente, ut cum ætatis cursum expectare vivax ardor non fineret, teneros adolescentiæ annos triumphalibus glorijs occuparet. Inferebat id temporis quo LEOPOLDUS adhuc emeriti Patris curas solabatur dulce delitium, repentino tumultu improvisam universæ *Austriæ* vastitatem barbaries, lunatis agmina peltis, numerosus hostium exercitus suis è Scythiæ paludibus egressus, ad paternæ ditionis limites minax stetit. Cohorruit *Austria* ad primum illum armorum strepitum : timidi ad framearum fulgura patriæ oculi nictitaverunt, non nescij quod is fatalem machæram stringeret, qui Christianis omnibus unam vellet esse cervicem, & novo furore quoties in campum procederet antiqua caligulæ vota renovaret. Quid verò LEO POLDUS ? latus ferro, sinistram Clypeo, frontem cruce, animum virtute munit, & professò patre, parva suorum contractâ manu obviam progressus hosti, stat in acie. Davidem credite Philistæo compositum. Stat tamen ; ubi & Ajax caderet, uno à morte palmo intrepidus, & audet jam non laceflitus ipse laceffere, audet Martiâ sed Christianâ & veteribus incognita Magiâ Lunam classico evocare, ac in terram detrahere. Quid multa ? Alaudarum legionem bonis

avibus secuta est Victoria, quæ in Lunæ cornibus confessura putabatur, & ubi cupressi semen jactum fuerat, *Austriæ* laurus crevit. Pugnat, expugnat, aggreditur supergraditur; se periculo suos metu, patriam excidio liberat, feliciter! gloriosè!

Unum ad prodigia eius non virtutis sed Fortunæ forsân defuit, geminus antagonista, ut veriore sui nominis anagrammatismo diceret *LEOPOLDUS*, *pello duos*. Sed tamen si tunc non habuit, quæsitura erat cognata virtus hostem alterum quocum decerneret, nisi eum præmatura optimi parentis mors in *Austriam* revocasset. Ita *LEOPOLDUS* prius in sole quam folio, prius in pulvere quam pulvinari patriam tutatus est. Tunc verò primum natura mirata est, quod ante non viderat, posse pacis Iridem, etiam ex Lunæ refractione consurgere. Nullus enim abinde Barbarorum horror *Austriam*, nullus perculit hostilis Bellonæ metus, cum ad clavum sederet *LEOPOLDUS*, pacis deinceps cultor, & arbiter, non belli fulmen. Abstinerunt hostes à terra, ex qua experimento didicerant, nil sibi deberi amplius, nisi quantum sepulchro est satis. Usq; adeò in tempestatibus jactari necessum est, ut securam quietem obtineas, & duris exerceri eos, quos ad fructum gloriæ felicitas destinavit.

Verum jam pridem animadverto, quæ in meam panegyrim à multis cudatur censura. Egregium nempe ridetur laudis genus, quod ad celebrandos Indigetes, ab armorum usu, à sanguinis profusione desumitur. Rectè quidem & mecum sentitis: huiusce modi laudum argumenta melius ad exornandam Ethnicorum Barbarorumq; famam facere, quam Divorum: Magnam hinc succidi encomiorum segetem, ubi præ animo laudatur corpus, ubi omnis panegyrici materia, intra mortalis gloriolæ fines coercetur. Militarem fortunam ac fortitudinem, palmarem esse eorum laudem, quorum animus veras destitutus virtute propriæ defectum
lucis.

lucis aliena sibi face compensat, non eo inficias. Sapientissimè statuitis. Ego tamen militarem *Divi nostri* virtutem palmare in eo laudis genus non sine consilio rectè constitui, & ut desint aliæ hæc una illi *cognomentum Pij* adscribet. An quia qui hostile jugum à patriæ avertit cervicibus pius est in patriam? an quia qui armis fidem propugnat, in DEUM pietatem exercet? Non innitor tam manifestis. Sustinete verò tantisper amabo vos, & nigrum calculum suspendite, dum meam penitus sententiam intelligitis. Armatum laudavi non arma, *Martem* in ara propitium collocavi; non Ducem ad campum; quanquam victoriosus foret exercitus qui LEOPOLDUM Ducem sequeretur.

De DEO veteri Saxonum superstitione culto prodit antiquitas fuisse statuam Martis cum inscriptione: *Dux ego gentis Saxonum victoriam certam polliceor venerantibus*. Erat autem viri effigies toto corpore armata, dextra vexillum tenens, sinistra libram, in clypeo Leonem effictum, ad pedes abiectum ursum coërcebat. Hunc suum *Martem* Saxones corruptâ voce Irminful pro vulgari *Hermansfaul*/ quasi exercitus virorum columnam appellabant. Visebatur hæc statua, legebatur inscriptio Saxonibus, eventus nobis servabatur *Austriaci*, ut auspicijs, *Divi Tutelaris nostri LEOPOLDI Martis Austriaci* triumpharem. Vestros testor oculos, annon LEOPOLDI dextram militari signo insignem, annon Martio cataphractum vestitu corpus, annon ipsum nomen, si minus clypeum leoninum, in aris, in imaginibus agnoscat? Libellam fortè requiritis? à virtute illam petite *Justitiæ*, quam ut testantur fasti, Principem cum *pietate* semper coluit LEOPOLDUS, ut omnis propè mihi tollatur admiratio, quâ sæpè meipsum consului, cur amemus hodie nobis *Pios & Justos pro DEO & pro populo*, Principes imperare.

Sic igitur efformatum Ducem vestrum; Sic *Martem Austriacum* dum in ara statuitis, melius etiam subscribetis quam

quam veteres illi Saxones : *Dux ego gentis Austriacæ Victo-
riam certam polliceor venerantibus.* Sanè si unquam alias hic
Pium LEOPOLDUM fatebimini in patriam, in avitam fi-
dem, cum vestræ antesignanus Bellonæ, per victoriosas lau-
reas exultantem exercitum antecedit ; & si quæ post paca-
tos Imperij fines Baltici Neptuni monstra, septentrionalis
urfæ progenies iterum confurgat, quod cœlites prohibeant,
feliciter ducet in triumphum. Agite magnæ animæ pro fide,
pro patria, pro civium salute, pro aris & focis hæcenus præ-
liatæ. Hodierna vobis dies, *dies Martis est, sed Martis dies fe-
sta* vobis concessum est languentem ex diuturna Phleboto-
mia Germaniam solari, & clauso vaginâ mucrone, inoptata
pacis umbra conquiescere. Idem *Mars*, qui bellorum au-
thor, *pacis arbiter* & pater est. Eiusdem *Divi LEOPOLDI*
suffragijs cuius bella gessistis auspicijs, optatam etiam pa-
cem fancivistis. Sentio hic ego quantus mihi ad *Serenissime*
Domus Austriacæ laudes se campus aperiat, & optarem satè
liber in eo procurrare, nisi frenos mihi definitum ex more
tempus iniiceret.

Fœcundus *Austriacæ Bellonæ* uterus non unum Orbi
propitium *Martem* dedit. Tot penè Bellatores numero, quot
LEOPOLDOS, ut non fortuito videantur imponi nomina,
sed quæ magnum est habitura progressum felicitas, in incu-
nabilis adhuc, ipsa sibi augur & divinatricis fieri cognoscatur.
Unius mihi silentium imperare nec possum, nec debeo, cu-
ius memoria nemini *Austriaco* non est gratiosa : LEOPOL-
DUM GUILIELMUM dico, illum Germanum Herculem,
Belgij Martem, solo minorem fratre. Huic hodie ut par est,
Austriaci omnes auspiciatissimum precemur natalem. Trium-
phet LEOPOLDUS. Etiam hinc dies hodiernus, quia
est natalis LEOPOLDI GUILIELMI *Austriaci*,
est *Dies Martis*. Dixi.

PIA